

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 14 – 924/6

Дата: 19.12.2013

ДО
СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА - СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на финансиските извештаи, заедно со ревизија на усогласеност за 2012 година на Социјалдемократска унија – СДУ (во натамошниот текст СДУ) на сметката за редовно работење.

Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Социјалдемократска унија - СДУ за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.

Изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи на Социјалдемократска унија – СДУ за 2012 година како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи за 2012 година, констатирано е дека СДУ:

- Годишната сметка и Годишниот извештај не ги доставила во законскиот рок до Државниот завод за ревизија и не извршила нивно објавување на веб страната на партијата;
- применува пресметковен начин на проценување на позициите во билансот на состојба како и за признавањето на приходите и расходите;
- нема спроведено попис и сметководствено усогласување на средствата и изворите на средства;
- не пресметува амортизација и ревалоризација на постојаните средства со кои располага;
- не поседува доволно докази за потврдување на бројот на ограноците кои користат деловен простор, нивното седиште и начинот на нивното користење (со или без надомест).

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Надлежните органи на партијата потребно е да преземат активности за надминување на утврдените состојби.

Ревизијата истакнува постоење на системски слабости во делот на:

- отсуство на пропишан подзаконски акт за формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на донации;
- присуство на пресметковни сметки во подзаконските акти кои го уредуваат обликот и содржината на финансиските извештаи за непрофитните организации и
- отсуство на изработени пречистени текстови на закони.

Извршивме обелоденување во делот на наплатата на членарина.

Не се примени забелешки по нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 14-924/3 од 12.11.2013 година.

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

---

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните 11 и 12 заедно со ревизија на усогласеност на сметката на СДУ, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2012 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Социјалдемократска унија - СДУ за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, е одговорност на раководството на партијата од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:
  - Лазар Еленовски, Претседател на СДУ до месец август 2012 година и
  - Чедо Николовски, Претседател на СДУ од месец август 2012 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на СДУ се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

2. Цел и делокруг на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали е резултат на измами или грешки и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовка и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај, како и општа оценка за севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 10.09. до 13.09.2013 година тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај не беа дискутирани на завршен состанок со раководството и одговорните лица на Партијата Социјалдемократска унија - СДУ, предмет на ревизија.

Не се примени забелешки по нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 14-924/3 од 12.11.2013 година.

3.1. Усогласеност со закони и прописи

- 3.1.1. Со одредбите на член 26 од Законот за финансирање на политичките партии е уредено дека Годишната сметка политичката партија е должна да ја достави до надлежните органи и јавно да ја објави на веб страницата на политичката партија. Со извршената ревизија констатиравме дека Годишната сметка не е доставена до Државниот завод за ревизија и во исто време на ревизијата не и се презентирани податоци дека истата е објавена согласно утврдените барања. Наведената состојба влијае на можноста за пристап до информациите од страна на заинтересираните страни.

Препорака

Законскиот застапник на партијата по завршување на известувачкиот период и изготвување на Годишната сметка истата да ја достави до Државниот завод за ревизија и да ја објави на веб страницата на партијата со што ќе обезбеди податоците на соодветен начин да бидат достапни на пошироката јавност.

- 3.1.2. Со одредбите на член 27 и 27-а од Законот за финансирање на политичките партии е утврдена обврската за изготвување и доставување на Годишен финансиски извештај до Државниот завод за ревизија како и негово објавување на веб страницата на политичката партија, најдоцна до 30 април во тековната година за претходната година.

Годишниот финансиски извештај на СДУ, не е доставен до Државниот завод за ревизија во законски утврдениот рок и не е објавен согласно утврдените барања.

Наведената состојба влијае на можноста за пристап до информациите од страна на заинтересираните страни, како и на остварување на правото на редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија.

По препорака на ревизијата Годишниот финансиски извештај на ден 24.09.2013 година е доставена до Државниот завод за ревизија.

Препорака

Законскиот застапник на партијата да преземе мерки за објавување на Годишниот финансиски извештај на веб страницата на партијата и обезбеди податоците на соодветен начин да бидат достапни на пошироката јавност.

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- 3.1.3. Со увид во деловните книги на СДУ утврден е пресметковен начин на проценување на позициите во билансот на состојба и признавање на расходите и приходите, што не е во согласност со одредбите на член 23 алинеја 3 од Законот за финансирање на политичките партии каде е уредено дека политичките партии го водат своето сметководство согласно Закон за сметководство на непрофитни организации. Според овој закон позициите во билансот на состојба, како и признавањето на приходите и расходите се спроведува според сметководственото начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции. Според модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции, приходите се признаваат во пресметковниот период во којшто настанале според критериумите на мерливост и расположливост, додека расходите се признаваат во пресметковниот период во кој настанале или во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

Препорака

Одговорното лице за водење на деловните книги на партијата да воспостави евиденција согласно сметководственото начело на модифицирано настанување на деловните промени и трансакции.

3.2. Финансиски извештаи
Биланс на состојба

- 3.2.1. Со извршената ревизија на деловните книги/начинот на евиденција и искажување на сметководствените настани/трансакции во истите, ревизијата утврди дека за 2012 година во СДУ нема:
- формирано Комисија за попис, согласно член 31 од Правилникот за сметководство на непрофитни организации;
  - спроведено попис и сметководствено усогласување на материјалните и паричните средства и нивните извори, согласно член 30 од Правилникот за сметководство на непрофитни организации;
  - пресметано амортизација и ревалоризација на постојаните средства со кои партијата располага, согласно член 22 и член 29 од Правилникот за сметководство на непрофитни организации; и
  - извршено попис на обврските согласно член 32-в од Правилникот за сметководство на непрофитни организации.

Не спроведувањето на попис во целост, како и пресметка на амортизација и ревалоризација на основните средства не е во согласност и со одредбите на членовите 16 и 17 од Законот за сметководството на непрофитните организации и истото влијае на реалното и објективно искажување на податоците во финансискиот извештај - биланс на состојба на ден 31 декември.

Препорака

Одговорното лице во партијата да воспостави пракса за формирање на комисија за спроведување попис на средствата на крајот на годината и усогласување на сметководствената со фактичката состојба.

Одговорното лице на партијата да го задолжи правниот субјект одговорен за водење на деловните книги за навремено и правилно пресметување на амортизација и ревалоризација на постојаните средства.

Биланс на приходи и расходи

3.2.2. Согласно член 15 од Статутот, политичката партија СДУ е организирана на територијален принцип.

Со извршениот увид во деловните книги ревизорите утврдија дека, партијата не поседува градежни објекти во своја сопственост. За седиште на партијата како и за користење на деловен простор за општинските и месните организации на СДУ на ревизијата не и се презентирани податоци/акт согласно Законот за облигационите односи, со кои ќе е регулиран начинот на меѓусебните права и обврски со правните/физички лица - сопственици на деловен простор во кој истите се сместени. Поради тоа не е можно потврдување на вкупните трошоци во случаите ако партијата користи деловен простор со надомест или на приходите по основ на донација во случаите каде што партијата користи објект без надомест.

Препорака

Законскиот застапник на партијата или овластено лице од надлежните органи да пристапи кон склучување на договори за уредување на меѓусебните права и обврски со сопствениците на деловните простори.

Вкупни ефекти од наодите

Вкупен ефект од изнесените наоди во точката 3.2. чие влијание се одрази врз издаденото мислење од страна на ревизијата се однесува на:

- неспроведен попис и сметководствено усогласување на средствата и изворите на средства,
- непресметана амортизација и ревалоризација на постојаните средства со кои партијата располага и
- непостоење на доволно докази за потврдување на бројот, седиштата и начинот на користење (со или без надомест) на објектите наменети за сместување на општинските и месните организации на СДУ.

4. Ревизорско мислење

Мислење – за финансиски извештаи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точката 3.2. финансиските извештаи ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Социјалдемократска унија - СДУ на ден 31 декември 2012 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење – за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точките 3.1. и 3.2.. активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи на Социјалдемократска унија-СДУ, во сите материјални аспекти, се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

5. Системски слабости

5.1. Согласно одредбите на член 17 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/04; 86/08; 161/08; 96/09; 148/11; 142/12 и 23/13), политичките партии се задолжени да водат регистар на донации и истиот да го објават на својата веб страна на секои шест месеци за изминатиот шестмесечен период во рок од 15 дена од денот на истекот на шестмесечниот период или на друг соодветен начин да го направат достапен до јавноста. Со став четири од наведениот член е уредено дека „Регистарот на донации се води на образец пропишан со правилник од страна на министерот за финансии. Со правилникот се утврдуваат формата, содржината и начинот на водењето на регистарот на донации. Правилникот се донесува во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон¹“.

До денот на известувањето за извршената ревизија наведениот правилник не е донесен од страна на надлежниот министер.

Ревизијата истакнува дека со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 142/12) наведениот член 17 има претрпено измени во делот на содржината на регистарот на донации и начинот на објавување на истиот. Во исто време во член 27-б предвидени се прекршочни одредби за запирање (суспендирање) на исплатата на средствата за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија за политичката партија која нема да ги објави податоците за донациите примени во текот на годината согласно со членот 17 од законот и кое ќе трае до уредно исполнување на обврските согласно истиот член. Утврдената состојба влијае на остварување на правото на политичките партии за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија во тековниот и наредниот период.

За надминување на утврдената состојба потребно е надлежниот министер да преземе активности за пропишување на наведениот правилник и негово објавување во Службен весник на Република Македонија.

---

¹ Законот за финансирање на политичките партии влегува во сила на ден 03.11.2004 година, со тоа што наведениот правилник било потребно да биде донесен најкасно до 03.05.2005 година;

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- 5.2. Со одредбите на член 23 став 3 од Законот за финансирање на политичките партии е уредено, политичките партии сметководството да го водат според одредбите на Законот за сметководство за непрофитните организации. Во членот 13 од Законот за сметководство за непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003 и 17/2011) и членот 18 од Правилникот за сметководство за непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003, 8/2009, 12/2009 и 175/2011) уреден е начинот на признавање на приходите и расходите на непрофитните организации, кои упатуваат на примена на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“². Со извршениот увид во: Правилникот за сметковниот план и билансите на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/05; 11/06) и Правилникот за содржината на одделни сметки во сметковниот план на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/2005), ревизијата констатира дека се пропишани сметки и позиции³ кои не бараат одлив на парични средства односно истите претставуваат пресметковни позиции и нивното признавање се темели на сметководственото начело на „пресметковна основа“. За надминување на утврдената состојба надлежното министерство потребно е да преземе активности за изменување и дополнување на наведените подзаконски акти, со кои ќе обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“.
- 5.3. Начинот, условите и постапката за основање, регистрирање и престанок на политичките партии се уредени со одредбите во Законот за политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/2004, 5/2007, 8/2007; 5/2008 и 23/2013) вклучувајќи ги и одлуките донесени од Уставниот суд на Република Македонија со кои се врши поништување, односно

---

² Приходите на непрофитните организации, се сметаат како расположливи кога се остварени (наплатени) во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или остварени (наплатени) во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 јануари во наредната година под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и да служат за покрите на обврските од тој пресметковен период.

Расходите на непрофитните организации се признаваат во пресметковниот период во кој што настанале, односно до 31 декември во тековната деловна година доколку се платени во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или платени во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, односно до 31 јануари во наредната година под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

³ 406-Амортизација; 480-Вонредни-невообичаени ставки на трошоци кои не произлегуваат од вообичаените (редовни) активности и кои не се очекуваат дека ќе се појават; 481-Вонредни отписи и отуѓување на средства кои настанале неочекувано и со висока вредност; 482-Загуби поради оштетување на голем дел од средствата или поради природна катастрофа; итн.

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

укинување на одредени одредби на наведениот закон објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број 57/2007 и 60/2007). Начинот и постапката на обезбедување на финансиските средства, располагањето со средствата за тековната работа и дејствувањето на политичката партија, како и начинот на контрола на финансирањето и финансиско-материјалното работење на политичките партии е уреден со Законот за финансирање на политичките партии вклучувајќи ја и одлуката донесена од Уставниот суд на Република Македонија со која се врши укинување на одредени одредби на наведениот закон („Службен весник на Република Македонија“ број 36/2006). Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија не постојат пречистени текстови на наведените законски акти и покрај тоа што Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија е овластена да утврди пречистен текст на наведените закони. Собранието на Република Македонија потребно е да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на погоренаведените законски акти.

6. Нагласување на прашања за неизвесност

- 6.1. Согласно одредбите од член 13 од Статутот на СДУ, партијата својата активност ја финансира помеѓу другото и од партиска членарина. Со увид во документацијата ревизијата утврди дека овие одредби од Статутот, во целост не се применуваат од членовите, што има свое влијание во обезбедувањето на средства за финансирање на активностите на партијата.

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2012 ГОДИНА

Опис	во 000 денари	
	2012	2011
Приходи		
Приходи од членарини, подароци и донации и приходи од други извори	808	307
Вонредни приходи	17	-
Вкупно приходи	825	307
Расходи		
Материјални расходи, услуги и амортизација	570	686
Други расходи	4	3
Помошти, донации и други давачки	-	29
Вкупно расходи	574	718
Нето вишок на приходи над расходи	251	(411)

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА -СДУ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2012 ГОДИНА

Опис	во 000 денари	
	2012	2011
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	261	4
Вкупно тековни средства	261	4
Постојани средства		
Материјални средства	23	20
Вкупно постојани средства	23	20
Непокриени расходи		
Непокриени расходи-загуба од тековна година	199	408
Вкупно непокриени расходи	199	0 408
Вкупна актива	483	0 432
Пасива		
Краткорочни обврски		
Добавувачи	418	408
Пасивни временски		4
Вкупни краткорочни обврски	418	412
Извори на средства		
Деловен фонд	27	20
Ревалоризациона резерва	38	0
Вкупно извори на средства	65	20
Вкупна пасива	483	432